

det, at disse Penge gik tabt for dem, der ejede dem, men der skete tillige det, at alle de mange Millioner, det her drejer sig om, mellem 100 og 200 Mill. Mk., blev slaaet ud som Driftskapital af det sønderjydske Erhvervsliv og som Kapital til Prioritering af de sønderjydske Ejendomme. Dette Grundsynspunkt er det, jeg mener, man under alle Omstændigheder maa fastholde under Drøftelsen af disse særlige sønderjydske Erhvervsforhold. Vi var dernede straks efter Genforeningen henvist til at skaffe os Midler Nord fra til Oparbejdelse af vor Produktion, der var slaaet saa stærkt ud af Kurs i Krigsaarene, at vi f. Eks. til 142 Mejerier i 1914 leverede 186 Mill. kg Mælk, men i 1919 blev der til de samme Mejerier kun leveret 40 Mill. kg Mælk; Produktionen var paa Mejeriomraadet gaaet tilbage med over tre Fjerdedele. Ganske paa samme Maade havde det sig med vore Jorders Ydeevne, fordi der var drevet Rovdrift mod dem i Krigsaarene. Der blev sat vældigt ind fra det sønderjydske Landbrugs Side, saa stærkt, at vi allerede i 1924 med Hensyn til vor Mælkeproduktion var naaet op over Produktionen i 1914 og med Hensyn til Kreaturbesætningerne var naaet over Antallet af Kreaturer i 1914. Dette kunde imidlertid kun ske gennem en meget stor Indsats af Kapital i det sønderjydske Landbrug til Indkøb af Avlsdyr, til hurtig Igangsættelse af Driften af vor Jord og til delvis Ombygning af vore Bygninger. Men hvad der ogsaa her maa holdes fast, er, at det Kapitalforbrug, dette krævede, maatte laanes, fordi det var Kroner, der anvendtes, endogsaa længe før Genforeningen fandt Sted, længe før vi havde Kroneindtægter dernede. Da vi saa skulde til Prioritering af Ejendommene i de sønderjydske Landsdele, den Prioritering, der blev nødvendiggjort ved det stærke Forbrug af Driftsmidler i de første Aar for deres Vedkommende, der sad bedst ved deres Ejendomme, og som blev nødvendiggjort, fordi en Omprioritering fra Mark til Kroner var nødvendig for alle dem, der sad med større Gæld paa deres Ejendomme, ja, saa laa Forholdet saaledes, at vi i de allerfleste Tilfælde, hvor Laan var nødvendige, fik Kreditforeningslaan til en meget lav Kurs paa Førsteprioritets-Området; men derved er det i et uhyre stort Antal Tilfælde blevet med Hensyn til faste Prioriteter.

Naar man har siddet som Medlem af den sønderjydske Realkreditkommission, der ogsaa for nylig blev omtalt af den højtærede Indenrigsminister, og naar man i den senere Tid har haft Lejlighed til at

se op imod et Par Tusinde Skemaer over sønderjydske Prioritetsforhold, er man klar over, at Hovedparten er ordnet saaledes, at de har et Iste Prioritetslaan; udover dette har de Banklaan som 2den Prioritet og Vekselgæld som Driftsmidler. Men en hel Del Steder har man meget dyre Hypotekforeningslaan gennem Jydske Hypotekforening i Aarhus, som i Dag staar i en Kurs af omkring 70.

Naar jeg nævner disse Ting, er det, fordi jeg mener, at det trods alt viser sig nødvendigt den ene Gang efter den anden at trække Baggrunden op for den alvorlige Karakter af den Krise, som Forholdenes Udvikling har ført ind over det sønderjydske Erhvervsliv som en speciel Krise for Sønderjylland. Naar man fra Statens Side den ene Gang efter den anden er mødt frem med i Enighed vedtagne Lovforslag til Støtte for de specielle sønderjydske Forhold, dels gennem den sønderjydske Valutalov i sin Tid, dels gennem Støtte til Omprioritering paa forskellig Maade, dels gennem Bevilling af Driftslaanemidler gennem den sønderjydske Laanekasse i 1920, af hvilke Midler der i 1924 paa ny er udlaant 2 Mill. Kr., der var vendt tilbage, medens man nu paa ny søger at supplere disse Laan med 5 Mill. Kr. udover de allerede til Raadighed stillede 10 Mill. Kr., saa sætter vi i de sønderjydske Landsdele i høj Grad Pris paa en saadan af den danske Rigsdag udvist Enighed om disse Spørgsmaal. Om de Forslag, der her foreligger, er det ogsaa lykkedes at opnaa Enighed i Folketinget, og det er jo rigtigt, hvad den højtærede Indenrigsminister pegede paa, at den Støtte, det her er Tanken at yde gennem Hypoteklaanefonden, skal ikke ydes som noget direkte Tilskud, som noget, der direkte skulde bringe den danske Stat Tab, men ydes som et Laan under Statsgaranti, hvilket ganske vist indebærer Mulighed for Tab, men efter min Opfattelse dog meget ringe Mulighed derfor. Det er forkert, naar der i enkelte Aviser har staaet noget om, at der skulde gives en ny stor Statsbevilling til de sønderjydske Landsdele. Det, der er Tale om, er et Arbejde fra Statens Side og under Statsgaranti for at skaffe den sønderjydske Befolkning bedre Prioritetsvilkaar paa 2den Prioritets-Området, fordi det er og næsten hele Tiden har været paa dette Omraade, at de fleste Vanskeligheder har gjort sig gældende, netop fordi Sparemidlerne i de sønderjydske Sparekasser og andre Sparemidler, der kunde have staaet til Raadighed for denne Prioritering, ikke har været til Stede.